

SZIRBIK ANTAL

ÍRÁSOK

I.

MÁSODIK KIADÁS

SIRDAR UMRAOSINGH SHER-GIL
BEVEZETÉSÉVEL

Az írások című munka nem egyszerre,
hanem sorozatosan jelenik meg.

Az egyes cikkek („írások”) megjelenése és helye a füzetekben nem kronologikus sorrendben következik.

Minden jog fentartva

Révai Testvérek Irodalmi Intézet R.-T. Nyomdája
Budapest. V., Ügynök-utca 8.

ELŐSZÓ

Sirdar Umraosingh Sher-Gilnek, a háború alatt magyar földön élt tudás hindu főúrnak a szerző angol könyve elé írt hosszabb bevezetéséből.

(Simla, 1923)

(Angol eredetiből)

„A világháború kitörése Budapesten talált engem. S elszakítván hazámtól, jövedelmemtől, egy környékbeli kis faluban húztam meg magam. Innét bejártam a fővárosba. És egy ilyen alkalommal történt, hogy megszólított a villamoson egy szegényes ruhájú, széles homlokú, derűs szemű ember. Ez az ember nem volt más, mint az „írárok” szerzője.

Nemsokára aztán meg is látogatott házamnál. És én is felfelkerestem őt otthonában és így mindjobban összebarátkoztunk.

Elbeszélgettünk órák hosszan flucskánkban, Dunaharaszttiban. Emlékszem a kis gyerekeire, a kis Ferkóra, a kis Katóra és a többiekre, akik ha hallották hangomat, ha hozzájuk mentem, kiszaladtak előlem az ő kevés ruházatukban úgy nyáron, mint télen. Hogy szívesen látnak, a szemeikben lehetett látni. Elkísértek engem a kis verandára, ahol az ismerős fapad és a nagy eltört bársonyszék várt mindig reám és ott maradtak velem, amíg jött az apjuk és felkínálta nekem a főhelyet, a nagy karosszékekben. De én, érthető okból, ragaszkodtam hozzá, hogy mindketten inkább a padra üljünk... S gyakran kimentünk a földekre, a mezőre is. Ilyenkor Szirbik elemében volt. Ő nagyon szereti a természetet. Kívántam is,

hogy bár töltené idejét inkább így, minthogy bemegy a városba az emberek közé. De az élet nagyon kemény úr! Ám Szirbik nem egy rabszolgaféle, akit az élet is egykönnyen be bír fogni. Mintha észre sem venné, áll kösziklaként, teljes szilárdsággal, hullámai között, elmerülve az ő mély és értékes gondolataiban. Meg van győződve arról, hogy őneki adni kell a világnak az ő erkölcsi és szellemi értékéből és minden egyéb nem fontos neki.”

*„Szirbik az Univerzum harmóniájának apostola. Amelyben épp úgy lenni kell szegénységnek, mint gazdagságnak. Egy-
más mellett állani, vagy egymás mögött időben, térben. Nem foglal állást sem a szegénység, sem a gazdagság pártfogásában, az igazság mellett van.*

Amelyet mindenben megtalál. És mit állít ő? Azt állítja: senki sem lehet egyszerre gazdag két irányban. Ahogy a szívbéli gazdagság a földi gazdagságot: a világi gazdagság a lelki gazdagságot kiszorítja! Meg soha nem tűri! Ő sohasem is lesz gazdag ember, ezt én nyugodtan merem megjósolni! — mert eszerint is él! Nem lesz az akkor sem, ha írásai majd általános figyelmet keltve, nagy mennyiségben elterjednek. — Hogy ezt akkor mint fogja megcsinálni, nem tudhatom, de biztos vagyok, hogy ő akkor is ragaszkodni fog a szegénységhez! Kíváncsi is volnék, hogy a kettő közül vájjon vissza utasítaná-e éppen a lelki gazdagságot?”

„Neki mintha igaza is volna, hogy nem munkál sokat a meg-

élhetés miatt! — Mert mi máma a munka? Bizony, manapság a „munka” jóformán csak a más emberek kihasználásában áll! S ugyan miért volna neki itt kevésbé joga élni, mint azoknak, akik nála „többet dolgoznak”, akik e munka által több rosszat, mint jót cselekesznek az emberi társadalomnak? S amellett, hogy ártalmára vannak, kétségtelenül példát is szolgáltatnak az önzésre? Ő e világnak a legjobbat adta és adja; elhintvén e sivár földön az ő lelkének gazdagságát. Keveset írt és ír ugyan, de e kevés sok szellemi-értéket képvisel! Hogyha az ő könyve olyan elismerésre találna, amilyent megérdemel, kényelmesen megélhetne családjával együtt!

Ő ellene van, ellenáll mindennek, amit ő rosznak tart és bi-

zony sokszor kockáztat is érte! Sem elvek, sem emberek, nem tudnak benne félelemérzést kelteni. Nincs tekintettel, mondom, akár a kapitalistákra, akár a kommunistákra. Vallja, hogy szegénység, gazdagság, mindkettő szükséges a világ harmóniájához, éppen úgy, mint a világosság és sötétség, öröm és fájdalom, élet és halál, vagy azután a jó és rossz!

Ez a felfogás, e tan, amely sok hitben, vallásban meg van és bennük mintegy harmóniául szolgál, — és különösképpen kifejezésre jut a Brahman- és Zoroaster izmusban, — yalahogyan öt is megkapta. Anélkül, hogy tudott volna róla, hogy ezekben a vallásokban ez már előfordult! És erősen ragaszkodik hozzá.

Akadnak, akik azt mondják,

hogy ő kölcsönvett a hindu filozófiából és talán én lettem volna a közvetítő. Valóban beszéltem vele róla, de nyugodtan mondhatom, hogy Szirbik nem tartozik semmivel a hindu filozófiának, vagyis nem vett tőle!

Igaz, akadnak hasonlatos eszmék írásai s hogy egyet említsek: a Bhagawad-Gita egyes helyei közt. Előfordult sokszor, hogy magam is megjegyeztem egyes írására, eszméjére, hogy ezt ekkor, meg akkor, ez, meg az a régi hindu bölcs már elmondotta. Ilyenkor Szirbik tréfálkozva mondta: »Ejnye, ejnye, hát nem lehet már semmit is nekem kitalálnom, amit a hinduk már el nem gondoltak volna.» Bizonyos azonban, hogy Szirbiknek semmi készsége más emberek eszméit átvenni!

Az a véleményem, hogy Szir-

bik semmi más, mint saját maga és az ő írásaiban nincsenek más emberek gondolatai. Én azt hiszem, az ő intuíciója elég erős ahhoz, hogy a szellemi atmoszférából ilyeneket felvegyen, ő eléggé inspirált, hogy ilyen „Írások”-at írjon. Ritka ember, ki nem áll az irodalom nagy szellemeinek befolyása alatt és nem merít kincseiből. Nem mindenkinek adatik meg, hogy teljesen eredeti legyen, de Szirbik kétségtelenül az!

Ő neki valóban küldetése van az emberiséghez! Azt írja Rákosi Jenő, a nagy magyar műítész, hogy az ő írásait megszámlálhatatlan példányban s magának az államnak kellene terjeszteni, hogy gazdag, szegény, mindenki olvashassa! — Én igazat adok néki ebben!”

Umraosingh Sher-Gil.

ÍRÁSOK

I. SOROZAT

„Nem mondom, hogy vagyontokat osztatok szét, sem nem mondom, hogy a halálba siessetek.

Egyáltalán: mit cselekedjete k .
Ezt mindenki maga megtalálja . . .

De állítom, hogy a „halál” nem halál.

És a gazdagság nem jobb a szegénységénél!”

„Nem vagyok a gazdagok pártfogója.

Nem vagyok a szegények pártfogója.

Az igazság pártfogója vagyok. Gazdag lesz úgylis minden szegény, szegény lesz úgylis minden gazdag.

Egy Fényességnek a sugara vagyok, amely most feljövőben!

Fényt szórok, hogy az igazság megláttassák és a boldogság megtaláltassák!”

Az élet milyen szép, lelkitársaim! Mily igazságos, egyaránt mérő!

Haragszol, hogy te szegénynek születél? A gazdag épp oly szegény szegénységekben, a miként te gazdagságokban! Óh milyen egyre megy az szegénynek, vagy gazdagnak lenni!

Hogy tudnád te bebizonyítani magad előtt, hogy föltétlenül rosszabb rád nézve szegénységnek amit neveznek, mint amit hívnak gazdagságnak néven? Ha te reád a gazdagság volna előnyösebb, az is lenne az osztályrészed!

És arra gondolsz-e földi tár-

sam, hogy te „ősöd”-ben valamikor gazdag voltál, ha pedig még nem: gazdag leszel fiaidban? Nem jut-e eszedbe mindig, hogy ez a világ örökkévaló, nem szűnik meg sohasem, van tehát reá elég idő? ...

Azt szeretném ezért még tudni: miért akarsz te jelenleg, vagy hamarosan gazdag lenni? És mindent átható, legyőző-e ez a vágy szívedben, vagy csak a percnek mulandó szeszélye? Mert hogyha ellenállhatatlan, igazi te benned ez a vágy, az azt jelenti, hogy gazdag is leszel nemsokára! — A vágyak az elkövetkező események előhírnökei a lélekben!

*

Vagy: éhes vagy a te testeddel? Annál jobb ízűen eszel, ha majd ennivalóhoz jutsz! Mert az eledelek, ahová küldetésük van, — megérkeznek.

Ám nem akarsz-e te lélekben is, testben is jóllakni egyszerre? Lélekben szépségekkel és gyönyörűségekkel, testedben pedig élelemmel és élvezetekkel?

Óh, ez nem adatik meg tenéked, mert ez nem lehet, édes barátom, ha te igazságot is akarsz látni e világon!

Ha megszületted erre az életre, meg fogsz születni egy másik életre is.

Mint ahogy a napok folytatódnak, — éjt közbevetve — más napokkal, az életek épp úgy folytatódnak — a halált közbevetve — másik életekkel!

Amint egy ösvényen ide megérkezel: éppen úgy majd el is távozol innét.

Nem te hoztad magadat ide: további léteddel is hát minek törödsz?

Nem jöttél csak a semmiből: nem is mehetsz a semmibe el.

Nem lettél semmiből: nem is válhatsz semmivé tehát.

És sohase kutatod: honnan érkeztél, mért kutatod azt: hová mégy el? A végtelenben, óh, egy a múlt s a jövő!

Miért törödsz, mért a jövendővel, amikor a múlttal sohasem törödsz?

A meghalás egy kapu, melyen át kell menni mindenkinek.

Ezen a kapun túl egy másik udvar van, egy ismeretlen föld.

Hogy félnek sokan ettől az ismeretlen helytől! Hasonlóak a kis gyermekhez, aki fél az idegen bácsitól, aki pedig cukrot hozhat neki.

Milyen lesz ott az „életed”, sorsod?

Amint ez életed után „megérdemled”.

Az élet a valóság földje, a halál az álom birodalma. Ha itt gonoszul telt egy napod, úgy-e akkor az álmaid rémmel teltek? Úgy lesz ez életed után síri álmodnál is.

Mindnyájan ily halálból ébredtünk föl, ám elfeledtük álmodásunkat.

A halál a lélek országa, nem a testé. Ott talán épp úgy látni fogod a lelkedet, mint itt nem látod és épp úgy nem látod a testet, amint itt látod azt. Csak tudomásod léssen a testről, amint itt van a lélekről.

Az élet folytatódása, az égnek amaz oldala, amely most nincs szemünk előtt.

Én egy csöppet sem idegenkedem a haláltól, mint nem félek esténkint lefeküdni, — tudván, hogy reggel felébredek, tudván addig is szépeket álmodom, mert nem foglalkoztam nappal rossz dolgokkal és nem rontottam el a gyomrom önöségéből.

De sokaknak ott majd rosszul megy, irtóztató leszén a dolguk!

Kit csaltam én meg életemben, álljon elő az: hadd elégítsem ki tartozásom! Kit loptam én meg életemben, álljon elő: hadd adjam neki vissza azt. És kinek vettem el a szerelmét, — aképp, hogy meg nem fizettem volna néki én is az én szerelmemmel, — álljon elő az: hadd küldöm most szeretetem feléje! Hogyha én elmegyek, vagy ha mások mennek el én mellőlem: ne gondoljon én rám haraggal senki!

Mert nagy kincs az a halálban lévőnek, ha nem átkozza senki; és nagy-nagy áldás, ha szeretve gondolnak reá. Mint nagy áldás az ittenlévőnek is, ha a halálból szeretve nézik és keserves kínszenvedés, ha átkozzák túlról!

Nékem senkim sincs a halálban, aki átkozna engem: milyen boldog is lehetek én!

A hit az igazság meglátása.

Aki az igazságot látja: hisz.

Aki hisz: az igazságot látja!

Ki mint hisz: aszerint cselekszik is. A szavak csak bolondítanak, ám a cselekedetek nem csalnak.

Az igazhivő, a látó, el nem téved, meg nem ingattatik!

Elkövetkezik egyszer mindenkinek!

Rúghatsz, kapálódzhatsz rab-
ságod ellen! Hiábavalóság”!

Vastag a fala börtönödnék,
több mint millió mértföld: átal
nem törhedd!

Ám ha megnyugszol: börtö-
nöd megnyílik s kiszabadulsz!

Falát át nem törheted soha, de
kijárat van rajta az ég felé...

Kiemelkedhetel belőle!

Aki tiszta: világos a látása
annak és mosolyogva néz a ha-
lál elé is.

Mi a halál? ... Óh, dehogy
tudjátok! Nem félnétek annyira
tőle! Mennétek vígan feléje,
mint gyönyörködtető kirándu-
lásra, vagy mint aludni térni
szoktatok, édes álmod várva, el-
köszönvén barátaitoktól is csak
így, eképpen: „A viszontlátásra
holnap!”...

Halálod jogos: hisz magad is
ölsz!

Meg kell halnod, mert halot-
takból vagy összetéve.

Aki nem ölt még meg senkit,
s e m m i t: meg nem hal az!
Ez ösvényt nem ismeri.

Aki már nem öl meg senkit,
s e m m i t: meg nem hal szin-
tén! Letért erről az útról.

A halálomnak utána megszü-
letik majd az én új g y e r m e -
kem.

Most gyökér vagyok fekete
földben, és ő koronám fenn,
napsütésben ... Ő rajta át emel-
kedem ki innét!

Hasonlatos lesz ő a fényes
Igazsághoz, mely előtör a sötét
hazugságból...

Hasonlatos lesz a virradat-
hoz, mely megszületik az éj ho-
mályából ...

Egy belőlem felnyúló virágszál lesz. Fenn, tetején színeken pompáz, illatban illatoz.

Az átok megfogán! Az átoknak teste van; amiként van az áldásnak is. Úgy hull az áldás az emberre, mint a fehér hó a dombtetőre s a napsugár az ágakra! ... Úgy hull az átok a lélekre, mint a mérges harmat a fejlődő szőlőfürtre, mint a tűzhegy kénköves lávája a vidékre és borítja be ...

Nem láttok ám ti minden „erőket”, vagy „anyagokat”: ahogy nevezzük! Óh, sokan, de sokan vannak! Futkosnak itt előttetek, vagy fölöttetek, — hívások, parancsok, szeretetek, átkok, — mint puszkagolyók, mint villamos sugarak most a harcmezőkön: de meg nem lát-

hatjátok, mert meglátni őket nincs megengedve néktek ...

De eljő számotokra egyszer az az idő, amikor mindezeket meglátjátok majd, amint hogy én is megláthatom! ...

Ha látnád mindezeket itt, amiként nem látod, nem lennél te olyan, amilyen most vagy; ha csak látnál mindezek közül egyet is! Látod-e, én látni vélem, hogy a kiuzsorázott szegény átka mint száll a gazdag fejére, szívére és telepszik le ott; kínozza, marja gyilkos méregként, míg el nem emésztette?... És ha te látnád, (én látom is,) hogy a te barátod áldása, kit megsegítettél, mint repül a te szíved fölé és üdvözíti azt!...

Valamint, hogy ha engemet látnál, látnád az én lelkemet, mily szabad, a szívemet, hogy milyen tiszta, mert nem ül rajta átok és nem nyomja ocsmány-

ság, mert csak áldás ül azon és szárnya előtt az ég nyitva van. — Mert engem nem átkozhatnak, mivel nem vettem el senkitől semmit, még csak nem is kívántam el. Ha látnád te az én boldogságomat: megértenéd akkor, hogy nem lehet itt kijátszás, nem lehet itt kijátszódás és hogy hiába a kapzsiskodás, minden!

Elcsaltad barátod pénzét, megloptad szomszédodat, kiraboltad embertársad, gyilkoltál, vagy csak hazudtál valakinek, vagy pedig fordítva: „jó”-kat cselekedtél: végig szaladt az mindeneken, e világ összességén és tudtul vétetett!

Szeret engemet az élet és megtart engem.

De szeret a halál is és elra-

bolni vágy. Viaskodnak szerelmeik fölött.

Idáig az életé voltam, de könnyen a halálé lehetek.

Idáig az életet szerettem, aki dús ajándékokkal halmozott el, de kecséget már a halál is ajándékaival.

A halál után megölel megint majd az élet.

Így tart ez: míg szerelmük el nem emészt. Fel nem olvadok a végtelenben...

Óh, szent a művészet. Imádság, zsoltár, Istennek dicsérése!

Kérdem: szoktál-e élni, imádkozni véle?

Vannak, akik templomba járnak, és vannak, akik az ő templomába járnak imádkozni.

Vannak sokan, sokan, akik egyik helyet sem keresik fel, hanem a kocsmát.

Mi a büntetésed, hogyha egyik templomot sem látogatsz?

Az, hogy nem részesülsz az isteni ételekben és italokban, amit élveznek, akik oda járnak.

Szeretlek téged kékcájú ég és tégedet tüzescsókus nap!

Mennybolt, ki kebledre ölelsz, nap, aki melegen csókolysz...

És szellő, aki simogatsz, madár, ki elandalítasz, virág, ki színpompáddal elgyönyörködtet engem. Szeretlek benneket!

És szerettek ti is viszont engem! Érzem e szeretetet!

Ha nem így volna: nem legyeznétek, nem ölelnétek, nem csókolnátok, nem andalítanátok el engem!

Szeretlek édes! Szeretem a tavaszt... Amelyben te most vagy, amely te benned van.

Szeretem az ifjú piros hajnalt ... Mert az ő orcája olyan, mint a tiéd. Aki oly fiatal vagy mint ő.

Szeretem a csillagos estét. Melyben karöltve járunk.

Szeretem a karonfogást is. Mert olyankor a karomon csüggesz: te szép virágszál, te kisangyal, egész világom, te!

Szeretek szép tavaszon rózsabimbókat metszeni, ablakodon behajítani, holdvilágos estén kivárni téged és veled karonfogva járni...

Szeretnék megölelni már! Keblem is hogy érezze, hogy az enyém vagy!

Szeretnék megcsókolni már! Ajkam is hogy érezzen; hogy átvegye szerelmi lángod, mely biztosíték a te szerelmedről...

Mely biztosíték, hogy enyém az élet boldogsága. Mi vágyam lehet nékem egyelőre más?

Csókod, szerelmed előre visz a halál felé, közelebb egy másik élethez!

Szép az én szépséges szerelmezem! Rózsafakadáskor született ő! Az arca valóban egy rózsza! A szeme valóban két csillag! Az ő piros kis ajaka olyan, mintha éppen meggyet evett volna ...

A hangja olyan, mint a madárének. A termete, mint egy hajló rózsza.

Néha hozzám jő az én szerelmezem ...

Mikor lépked felém az én szerelmezem: úgy érzem, a Tavasz közeledik...

Jó az én jóságos szerelme-
sem! Arcán: a szelídség. Hang-
jából: a béke hallatszik. — Sze-
retettel teljes az ő tekintete. —
Ha beszél, akár az angyalok
szólanának.

Angyal-e az én szerelme-
sem, földi lény-e, valóban nem tu-
dom, de amikor ő mellett
van: magamat a mennyben ére-
zem.

Annyira vagyok tőled, mint a
magasságos mennybolt a rét kis
virágához, de a szemem folyton
letekint reád.

Magasan szállnak az én gon-
dolataim, mint magas hegy-
om, az eget szántják, a vi-
lág fundamentumát érintik, de
mindannyiszor letérnek te hoz-
zád kis völgyi-ibolyácska!

Legboldogabb is akkor vagyok,
amikor a lelkem, gyenge kis vi-

rág, édes szép gyermek, te nálad időzhetik!

Mit tesz, hogy gyűlölsz valakit? Ez azt jelenti, hogy szét kell válnotok.

Mit tesz, hogy szeretsz valakit? Azt jelenti, hogy egyesülnötök kell.

Elválok én attól, aki sötétséges és hazug. És igyekezem a tiszták, az igazak felé.

Hogy kopottan, szegényen járok: ezért te lenézel engem!

E szegénység az én erőm bizonyítéka!

Nem járok jó ruhában, — néked hagyom!

Nem lakom jó lakásban, — néked hagyom!

Nem élek jó ennivalókkal: te néked hagyom!

Nincs hatalmam: mert te néked kell!

Nincs címem, rangom s más cicomám: mindezek néked keltenek, — mindezekre te vagy rászorulva!

Megvédve vagyok szegénységemben nagyon sok rossztól!

Nincs pénzem, tehát lehetetlen, hogy ál-barátaim legyenek és lehetetlen, hogy pénzemért szeressen lány, asszony! A nők szerelmével így nagyon is tisztában vagyok; és ez milyen üdvös!

Ha pedig járok kint a tolongók közt: nem kell félnem, hogy a zsebtolvaj megoroz, üres zsebemmel nyugodtan lépkedek. Boldogan tekintek fel az égre!

Én jártam abban a házban, ahol igazságot ülnek. Így beszélnek ott: Vagy külső javakat adunk, vagy belső gazdagságot.

Akinek kívül van sok birtoka: nem lehet belül; akinek pedig belül: nem lehet annak kívül!

Nem kell elvenned a gazdag vagyonát, csak reá írni a szíve és lelke rovására: és az igazságosság meg lesz!

Rabol a méh a virágnak kelyhén: ám ugyanakkor megtermékenyíti.

Épp ilyen az élet! Fájdalmakat okoz minékünk — és ugyanekkor számunkra örömeket készít.

Szorosak az élet törvényei!
Mintha rajtuk egy mázsás kő
feküdne! Egy egész hegy! Egy
egész világ! ...

Amily kicsiny egy hajszál
milliomod része: annyi kibújás is
nincs azok alól!

Amiből legtöbb van a földben
és a föld hátán, abból alakult ki
a sok milliárd emberi test. És
azok a táplálékai. És pedig ab-
ban az arányban, amely mennyi-
ségben ezek a földön vannak.

Legtöbb a fény, a lég. Az-
után a víz. Azután a föld és sa-
vak. Aztán a növények. Majd
az állatok.

Amint ezekből arány szerint
vesztek: testeteket a mai álla-
potban megtartjátok. Amint va-
lamilyikből rendszeresen töb-
bet: aszerint átváltoztok, ahhoz
hasonultok. És amint bármelyik-

ből, vagy az egészből r e n d e t -
lenül: „betegek” lesztek.

Tehát mikor vízből, légből,
fényből vesztek mindinkább
többet testetekben tisztultok, lé-
giesedtek.

És ha állatokból, földies dol-
gokból: földiesedtek, elállatia-
sodtok...

Az istenháza sem épülhet fel
kövek nélkül! Minden csoda
fundamentumokon nyugszik.

Ám vannak okok: amelyeket
te ésszel föl nem érsz. Téglák,
amelyeket te nem látsz!

Óh, mit vársz te a külszín
emberétől, mely millió példány-
ban hömpölyög körülted? Azt
várod: lelked mélyére letekint-

sen, hogy meglássa a dolgok igazságát?

Óh, nem azért külsőséges ember! ...

Megnézi milyen ruhád van, milyen a hajlékod, külső dolgokban hogy mennyire állsz? És értékedet leméri. De hisz azért külsőséges ember!...

Romlottságtok már az égig fölért! Mutatja, hogy rátok jött ez a nagy háború!

Eljött e háború, mint a „Megvilágosító Nap” egy sugara, de szemetek hályogát át nem törte! Óh, hány csapás fog megvilágosítani benneteket?

Álltok tétlenül, várjátok léhán a háború végét, — mint égi-háborúét szoktátok. — Óh, nem szállhat az el felettetek, hisz gyökere benn, a szívetekben

nyugszik. Ott kellene valamit cselekednetek! Ám ti a szívre, lélekre nem gondoltok!

Pedig így el nem múlik ez a háború!

Hiába győztök az ellenségén is, — magatok ha le nem győzitek!

Ott fog a harc tombolni aztán: közöttetek! Vagy ott dúl a rossz a saját szíveitekben.

Ti csináltátok ezt a háborút a szívetek által. Úgy is végezhetitek csak be, a — szívetek által!

Bizony a szívet, lelket, azt kellene megjavítani, fénnel tölteni, minthogy abban a legnagyobb hiba!

Hiába építitek újra tornyaiatok, városaitok: rombadöntetnek azok ismét; — foltozzátok a koponyákat: ismét fejbeverések lesznek. Ha a lelket nem orvosoljátok!...

Hiába nyújtok békejobbot, míg szívetekben a harag szikrája él!... Házat építtek ingó homok fölé!

Más, más úton kellene haladnotok, mint eddig jártatok! Mert, íme, ez az ösvény nem jóra vitt. Már pedig, ez az út ismét ide vezet!

Valóban, így nem múlik el soha a háború! A viaskodásnak nem lesz vége!

Látom, a test az úr még mindig. Azt istenítitek. Szemetek azon reszket! Pedig a lélek előbbrevaló! Óh, sokkal is előbbrevaló!! — Úgy viszonylik egymáshoz e kettő: mint a csillagfény az éjszakához, vagy mint a kép a rámaéhoz, a gyümölcsbél az ő héjához, mint gyémántkő az őt elrejtő szemét-

hez; mint az örökké élő az elmulóhoz!...

Bizony, bizony, így el nem múlik ez a háború! Mert a lelki ügyet, azt kellene rendbehozni! — Akkor a béke megjönne önmagától! ...

Óh, nem azért pusztultak a testek a háború alatt, hogy neveljétek újra, azzal foglalkozzatok első sorban. A lélek nem azért követeli jogát, hogy újra elhanyagoljátok! ...

Jertek abba a birodalomba, hol béke van. Ahol én oly biztos, vígan érzem magam!

Többet dolgoztatok, mint mennyi szükséges a boldogsághoz! Nem a munka boldogít, hanem az erkölcs!

Ezért jött el ez a háború is!

Sok volt a munka: kevés az önzetlenség! Karotok nem a jószándék feszíté, hanem a versengés!

A túlmunkában aztán kifáradtatok, józan eszetek elvesztettétek s most egymást ölitek. És amit építettetek — pusztítjátok!

Magtáratok elsülyesztettetek: melyből tíz évig eléltetek volna!

Városokat leromboltatok, amelyeket nem tudtok soká felépíteni!

Sebeket ejtettetek egymás lelkén, amely száz évig be nem gyógyul!

Ezt most ti mind megéheztetek!

Ezt most ti mind ledolgoztatok!

Ezt most ti mind megszomorkodjátok!...

Hiú munkában kifáradtatok s most már majd a hasznosat se végezhetitek: — mert nem bírjátok.

Már látom is, hogy nem dolgoztok, de a munkára egymást serkentitek. Fokozását, megkésztetését ajánljátok, azt nyakra-főre dicsőítitek!

Nem volna szükség oly sokat dolgoznotok! — Néznétek néha én velem az eget, a fellegeket, a világ gyönyörűségeit! ... A zöld lombú fákat... A madárkákat ... A fákon a színes gyümölcsöket. És szakítnátok azokról! Ha mindenki csak annyit venne le: amennyi épp szükséges az ő számára! ... Tudván, ha részénél többet vesz le: azzal meg önmagát károsítja! Hogy az, mellyel megrövidítette testvérét, méreggé válik az ő belsejében!

Erős az igazság!
Erősebb földi hatalomnál!
Hadseregeknél! Erősebb szél-
vésznél! Földrengésnél! Erő-
sebb magánál a földnél! Ujjá-
nak egyetlen érintésére az egész
világ összeomlik!

Rettegjétek minden igazság-
talanok!

Jaj a győzőnek, nem a le-
győzötteknek! Jaj a győzőnek,
hogyha az zsarnok!

Az ártatlant ég és föld pártfo-
gásába veszi, de a leigázó ereje
parányával magára marad.

Ellensége a föld, amelyen jár,
ellensége a lég, amelyet beszív,
fű, fa, virág, minden; nincsen
számára segítség sem égen, sem
a földön!

A fák az én szerelmeseim!
Az ég a kedvesem. A föld a szeretőm. Minden, mindenek az én szerelmeseim!!

A Nap, a csillagok, a hegyek, völgyek, minden, mindenek az én szerelmeseim!

Az emberek, jók, rosszak, az én szeretteim! Az állatok, a mezők füvei, virágai.

Átölelem őket lelkemmel, itt tartom szívemen mindeniket.

Ahogy átölel a kék ég is karjaival. És a föld a kebelén tart engem.

Egymás mellett éltek nyulacskaím, — mind egy anya fia, — és egymást sohase bántották.

Ám szét kellett őket választanom. Pár napig mind külön ketrebben valának; s most, hogy összekerültek ismét: már marakszanak!

Így az emberek is, — ők is egy anya gyermekei — kik valamikor szintén elkülönítettek, szétválasztattak: most nem akarnak egymásra ismerni!

Bizodalمام a napfényben.
Bizodalمام a kék égben. A
zöld mezőben. Fákban, füvekben,
mindenekben, de nem az emberekben,
az ő önzetlenségükben!

Ezért olyan kevés a csalódásom.

Minden, minden lény közt a legönzőbb az ember, az „Alkotó képmása”, a „teremtés koronája” ...

Elhagynak mind a barátaim!
(Nem hittem volna!)

Miért hagynak el a barátaim?

Csaló volnék talán? Hazudó talán? Lopó? Gonosz lelkű? Vagy azért, hogy: szegény?

Igen: amért szegény! Mert szegény vagyok, (mert l e l- k e m van!) Azért hagynak el a barátaim!

Mert lelkem van. Mert ők még szomorúak akarnak lenni... Azért hagynak el a barátaim!

Egyszer a föld megrázza testét és ledob benneteket. Ledob és összemorzsol!

Akkor lesz ez, mikor egyszer magára tekint és titeket észreveszen ott.

A féreg utált állat a szemekben, de ti százszor utálatosabbak lesztek az ő szemében.

És megiszonyodva megrázódik ...

Te tudod, kék-ég, kék arcú
mennybolt: tégedet én meny-
nyire szeretlek! Valahányszor
reád tekintek: lelkem átölel
szeretettel...

Ilyenkor megszűnök létezni is
én: te veled eggyé válok.

Minden rád nézéselem énnékem
egy ima.

Imádság és megüdvözülés!

Óh, tisztelet illeti meg a be-
tegeket!

Az éplábú kikerülve megy el
a béna mellett, utat enged néki.

Aki nem tiszteli a betegeket,
maga is beteg.

Aki gyűlöli a rosszakat, ma-
ga is rossz az.

Aki a jószágról sokat beszél,
rossz ember az, a jó alig is szól
felőle, hanem cselekedti!

Becsaphatsz mindenkit e világon, de magát a Nagy Törvényt be nem csapod! Ott minden ellenőriztetik!

Amikor mást becsapsz, ugyanakkor magad csalod meg!

Érdemes-e saját magadat megcsalni?

Eszmékért hiába ölsz meg valakit: az eszme él tovább! Eszmét csak eszmével ölhetni meg!

Ha jó, ha igaz az eszme: mi szükség megfojtani?

Ha pedig nem: legyőzhetni az igazság erejével!

A falevelek nem egyenlők. A virágok nem egyenlők. A csillagok nem egyenlők! ... És az emberek nem egyenlők!

Ahány ember van, annyi féle!
És annyi igényű!

Ahányféle a belső: annyiféle
a külső!

Akik az embereket vagy-
nukban egyenlőkké akarják
tenni: káromkodók, bekontár-
kodnak a világ rendjébe, becs-
mérlik a világot szépségében!

*

Hisz' ha egy hajlékba, egy
szobába lagnál is a huncut-
tal, beteggel: kicsinálná, hogy
a legjobb fekhely az övé lenne.
Télen a tűznél aludna: nyáron
az ablaknál.

Ha egy asztalnál étkeznétek:
ő kapná a legjobb falatokat! ...

Ha együtt dolgoznátok: biz-
tos, ő fogná meg a munka köny-
nyebb végét! Kicsinálná!

Szegény feje, nem azért hun-
cut ember!

A szegényből gazdag lesz
úgy is és a gazdagból szegény.

Mindenki mindenféle lesz az idők során.

Nem, nem mondom, hogy vagyontokat osszátok szét, sem pedig, hogy a halálba siessetek.

Egyáltalán: mit cselekedjete k. Ezt mindenki maga megtalálja.

De állítom, hogy a „halál” nem halál.

És a gazdagság nem jobb a szegénységnél!

Nem vagyok a gazdagok pártfogója.

Nem vagyok a szegények pártfogója.

Az igazság pártfogója vagyok. Gazdag lesz úgyminden szegény, szegény lesz úgyminden gazdag.

Egy Fényességnek a sugara vagyok, amely most feljövőben!

Fényt szórok, hogy az igazság megláttassék és a boldogság megtaláltassék.

Eddig az emberek inkább boldogtalanok voltak. Boldogság, boldogtalanság egyenlő a földön. Most majd a boldogság ideje következik.

Az én sátram alá jöhetnek szegények, gazdagok egyenlőképp. Gyógyírom van mindkettő számára!

Aki egyszer már hozzám pártolt, az én tőlem el nem pártol többé! Ki kívánkoznék vissza a vakság éjjelébe?

Szólta a bölcs az előtte álló szegényekhez: majd gazdagok lesztek! Most szegények vagytok, majd gazdagok lesztek! Nem lehettek gazdagok is, szegények is egy-ugyanazon időben. Ám épp oly gazdagok vagytok, mint a gazdagok, csak vélitek ti magatokat szegényeknek. Ti gazdagabbak vagytok lélekben, ők gazdagabbak külsőségekben.

Amikor külsőségekért küzdesz, ugyanakkor a belsőkből veszítesz. — Annyi hiányzik lelki vagyonodból, amennyi kincs, dicsőség hozzád tapad.

Tanítjátok az iskolában a fizikát, ott a vonzás és taszítás törvényét. A meggazdulással szemben ezt miért nem tanítjátok?

Épp *így* vonzzák és taszítják a dolgok itt is egymást. Vonzzák, taszítják, követik, terelik matematikai pontossággal!

Amint mondám, egész mind-egy az: akár gazdagok, akár szegények vagytok.

Ám tulajdonképp: szegények, gazdagok vagytok egyenlő mértékben.

Szólt a bölcs az előtte álló betegekhez:

Egyiktől távolodtok és közledetek a másikhoz.

Ami fáj: váljon az néktek örömmé, annak tudtán, hogy fájni kell, vagy ma, vagy holnap, vagy holnap után... A fájdalom híd az örömök városához. A boldogtalanság a boldogságnak anyja. Nincs kedvetek lemondani az örömökről? Viselni kell hát fájdalmaitokat is!

Aki lemond az örömökről, az a fájdalomtól is megmenekszik.

Aki örülni már nem akar, az egész bizonyosan sírni sem fog!

Betegségtek, — mondom, — előestéye, vagy hajnala egészségeteknek és fájdalmaitok örömtöknek.

Szólt a bölcs az előtte álló kis virághoz:

Mennyivel okosabb vagy te, mint az emberek! Derűs az orcád nappalon, ha pedig rád borul az est, szépen álmra hajtod fejed s reggel ismét mosolyogva ébredsz. Nem törődsz semmivel!

Vagy aggodalmaskodol-e te? Haragszol-e, irigykedel-e, hivalkodol-e te? Félsz-e, rémüldözöl-e a haláltól?

Óh, te jól tudod, hogy nincsen itt elmúlás, sem pedig balsors, előny, vagy „megrövidülés!” Csak az emberek nem látnak, ők balgák és boldogtalanok!

Egy van itten: végtelenség — nagyságban, változa-

tosságban, rendben és igazságosságban!

Irigyen nézel a gazdag portájára ...

Pedig mi a gazdagság, amit úgy hívtok, hogy vagyon? Támaszték az csak! Mankó a beteg lábnak. Okuláré a beteg szemnek. Műkar ép karok pótlására ...

Ép láb „mankó”-ra nem szorul, ép szemnek nem kell okuláré, ahol ép kar van, műkar-ra nincsen szükség! ...

Ép lélek nem kívánja senki gazdagságát!

A külső fény, pompa a lélekre veti árnyékát.

A vagyon fokmérője a lélek szegénységének.

Egy gyémánt a kézen: egy folt a lelken.

Kettő: két folt!

Három: három folt!

Ha valakinek egy aranya van: egy arannyal ér kevesebbet.

Akinek kettő: kettővel.

Akinek három: hárommal.

Két irányba nem láthat a szem. *Vagy a vagyonon a te szemed, vagy a becsületességen!*

Aki gazdagságot vár, gazdagság jó annak.

Aki békét, béke. Ki tisztaságot, tiszta lesz az. Ki mit vár, azt kap.

Lelki tisztaság a szegény ember osztályrésze!

Aki lélekben gazdag, külsőben szegény az.

Aki lélekben szegény, külsőben gazdag.

Gazdag lélek a vagyont nem áhítja, jó szív el nem bírja. Ilyen embernek vagyona elfogy, hűtlen lesz hozzá, amiképp ő lett a vagyonához.

A vagyonszerető a lelket le kicsinyli. A lelki gazdag a pénzértéket. Sötétség az anyag, világosság a lélek! Aszerint nagy valaki, amint a vagyont, a testet is, semmibe veszi!

Akinek tekintete kifelé van: gazdag. Akinek nézése befelé van, a lélek felé: szegény!

Aszerint g a z d a g valaki, amennyire külsőkkel törődő! Aszerint s z e g é n y, amennyire külsőkkel nem törődő!

Van „gazdag”, aki lelki szempontból azonos a szegényekkel.

Van „szegény”, aki lelki szempontból azonos a gazdagokkal!

Mondjuk: gazdag lesz belőled nem sokára. De kérdés nyersz-e véle? Amennyit nyersz, épp annyit vesztesz! Amit kapsz majd külsőségekben, elveszíted azt belsőségekben!

Mikor hozzád valami érkezik, valami eltávozik. Mikor valamit nyersz, valamit elveszítesz.

Mikor valamit magadhoz vonzzasz, eltaszítasz ugyanannyit!

Ha valamit kívánsz, le kell mondanod valamiről, (és éppen annyiról,) különben vágyad nem teljesedik.

Ha egyik vagyonod pusztul, a másik gyarapodik; ha egyik szaporodik: a másik fogyóban. Ha erkölcsben növekszel, törpül a gazdagságod. Ha vagyonokban nősz, erkölcsben alászállasz!

Ne kívánj senkinek soha semmit, másnak rosszat és magadnak jót, okos akkor leszel.

Jönnek ezek egymás után, jóra rossz és rosszra jó.

Úgy áll a jó, rossz egymás mellett, mint a bal és jobb. Mint Észak és Dél. Úgy váltja egymást az idő folyásában.

Miért kívánsz magadnak jót és másnak rosszat? Mintha tőled ő különálló volna!?

Mily nevetséges, hogy másnak rosszat kívánsz, mikor ez a „más” nem is más, de te vagy magad.

Mindannyian egyek vagyunk* s ha én másnak ártok, magamnak is ártok.

Mindannyian egyek vagyunk itt. Csak csere-berélődünk. Helyünket, formánkat változtatjuk, mint a vér, mint az alkatrészek ereinkben, testeinkben.

Nem ítéld a bűnösöket is,

mint gyarlóbbakat! Éppen olyanok ők, mint te, csak szerepük más.

E szerep egyszer léssen a te szereped is.

Miért, óh miért ítéled, mint gyarlóbbakat, a bűnösöket?!

Ne mondd ezt a szót: voln a, ha bölcs akarsz lenni. Ne mondd: „Ha így volna”, vagy „amúgy volna”, „ha így lett volna”, „amúgy lett volna”. Mert minden úgy lett itt, amint lennie kellett!

És az a „hajszálnyi”, amin ez, vagy az múlt, sohse csábítson, meg ne tévesszen téged. Mert ez csak tenéked lehet „h a j s z a !”, a teremtés szemében: egy világ.

Amilyen végtelen ez a világ nagyságban: épp oly végtelen kicsinységében. K i f e l é úgy,

mint befelé. Óh, hány nagy csillagot nem láatsz! És hány kis világ van elzárva szemed előtt!

Kis magból néha nagy fa lesz és nagy bogyóból törpe inda. Sohase tudod, miből, mi válik.

Ha kicsiny valami, előjoga van a nagyságra.

Ha nagy valami, „előjegyzett⁴” az a törpeségre. Idejében mind elkövetkezik.

Semmit le nem nézhetel e világon!

Vagy előtte vagy az örömek, vagy utána.

Melyik jobb: ha előtte, vagy ha utána vagy? Ügy-e, hogyha előtte? Mégis mindenképp túl akarsz lenni azon!

A fájdalomnak is: vagy előtte állsz, vagy utána.

Melyik jobb? Úgy-e az jobb, hogyha utána! Mégis mindenkép előttemaradni akarsz!

Az élet az örömök, szenvedések arányos vegyüléke.

Ahol nincs öröm, ott majd lesz. Ahol van, onnét elmegy. Elmegy, visszajő. Visszajő, elmegy.

Ha ki akarod magad vonni a boldogtalanság alól, le kell mondanod a boldogságról.

Ha meg akarsz menekülni a haláltól, le kell mondanod előbb az életedről.

A bölcs nem mondja, hogy kárba vész valami, mert hiszen semmi sem vész kárba!

Amint a sikernek van létjoga itten, éppen úgy a sikertelenség-

nek. Mindkettő szükséges a világ szempontjából. Egymást kiegészítik, egymást tartják. Egymás nélkül bármelyik is el nem lehetne!

Ezért boldog a bölcs siker és sikertelenségben.

A siker szülőanyja a sikertelenségnek, a sikertelenség a sikernek. Egyik után a másik elkövetkezik!

Egyre megy tehát: akár sikerül, akár nem sikerül néked valami.

Hatalom nélküli vagyok és mégis — védettebb a hatalmasoknál. Vagyon nélküli és mégis vagyonosabb a gazdagoknál.

Mert gazdagodásra nem törőknek vagyona ez az egész világ!

Mert a hatalmat nem áhító védve van az egész világ által!

A Világ Ura a rosszakat is szereti, hisz azokat is ő teremtette!

Csak mi nem szívelhetjük a rosszakat, mivel mi magunk is rosszak vagyunk.

Nem az édességnek örülök, — amelyet a keserűség követ.

Nem a verőfénynek, — amelyet mindig a ború kísér. Nem a csóknak, — amely után a szenvedés jár.

De hogy ez így van! Örülök a harmóniának. Ennek az igazságos, szép világnak!

Aki a jónak is azért örül, mert rossz következik rá, — aki a rosszra a jót biztosan várja: az bölcs igazán!

A bölcs nem boldog, nem is boldogtalan. Ám örök az ő gyönyörúsége.

Jó tetteid elég, ha te tudod!

Óh, nincs veszve semmi, hogy mások is azt meg. nem látják! Elég, ha te tudod! „Jutalma” megtérül.

Rossz tettettedet sem szükséges, hogy megtudja más! A „büntetés” eljő. Elég, ha te tudod! Az emberek ma egész elfeledkeztek a „belső mérték”-ről! Mindent a külvilágban keresnek. Befelé nem tekintenek!

Mi lesz majd ebből?!

Egymásnak mennek, mint veszett kutyák s egymást eszikmarják.

De gyógyító jön el közéjük, a tisztánlátó ember és feltárja előttük az igazságot!

Óh, dicsőség illeti meg az embert, ki a harmóniát hirdeti a világnak!

Amikor az emberek őt gyalázzák, káromolják, akkor is dicsérik!